МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Карпатський національний університет імені Василя Стефаника
Факультет філології
Кафедра української літератури

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Методика аналізу поетичного тексту»

Рівень вищої освіти – магістр
Освітньо-професійна програма «Середня освіта (українська мова і література)»
Спеціальність «А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями)»
Спеціалізація «Українська мова і література»
Галузь знань «А Освіта»

м. Івано-Франківськ – 2026

Робоча програма навчальної дисципліни «Методика аналізу поетичного тексту» підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань «А Освіта», спеціальності «А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями)» за освітньо-професійною програмою «Середня освіта (українська мова і література)».

Розробник: Деркачова Ольга Сергіївна, Доктор філологічних наук, професор кафедри української літератури

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми _____ Деркачова Ольга Сергіївна

Схвалено на засіданні кафедри української літератури

протокол 2 від 11.09.26

Завідувач кафедри _____

Схвалено на засіданні науково-методичної ради факультету філології

протокол 2 від 21.09.2026

Голова науково-методичної ради _____

Затверджено

Директор / декан _____

2026 року

1. Загальна інформація	
Назва навчальної дисципліни	Методика аналізу поетичного тексту
ПІБ	Деркачова Ольга Сергіївна
Контактний телефон викладача	+380 (67) 155 67 30
E-mail викладача	olha.derkachova@cnu.edu.ua
Форма здобуття освіти	денна
Статус навчальної дисципліни	вибіркова
Обсяг навчальної дисципліни	денна — 3 кред. ECTS, 90 годин
Курс (рік навчання)	1
Семестр	денна — 1
Форма підсумкового контролю	залік
Мова навчання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/course/subscription/through/url/f804c796658b4b965bc3
Графік консультацій	Упродовж семестру за встановленим розкладом на кафедрі та з розрахунком відповідного часу.

2. Передумови навчальної дисципліни

Дисципліна "Методика аналізу поетичного тексту" є логічним продовженням вивчення курсів: "Методологія і методика наукових досліджень та академічна доброчесність", "Історія літературознавчих вчень та аналіз художнього тексту".

3. Анотація до навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Методика аналізу поетичного тексту» є: формування у здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти системних теоретичних знань і практичних умінь щодо цілісного, багатоаспектного аналізу поетичного твору. Дисципліна знайомить магістрантів із класичними та сучасними методологічними підходами до інтерпретації лірики – культурно-історичним, порівняльно-історичним, психологічним, структуральним, семіотичним, рецептивно-естетичним, наратологічним (стосовно ліро-епічних форм), герменевтичним, а також із методиками віршознавчого (метро-ритмічного, строфічного, фонічного) аналізу. Особливу увагу приділено практичним прийомам «повільного читання», інтертекстуального й контекстуального прочитання поетичного тексту, аналізу образної системи, тропіки, композиції та мовностилістичних засобів вірша.

4. Мета навчальної дисципліни

Мета дисципліни – сформувати у магістрантів здатність самостійно обирати й застосовувати адекватний методологічний інструментарій для наукового аналізу та шкільної інтерпретації поетичного тексту, розвинути навички цілісного прочитання ліричного твору в єдності його змісту й форми.

Завдання: ознайомити зі становленням і розвитком методології аналізу поетичного тексту в українському та світовому літературознавстві; сформувати вміння визначати жанрову природу ліричного твору та застосовувати відповідний метод його прочитання; виробити навички віршознавчого аналізу (визначення віршового розміру, строфіки, римування, звукопису); розвинути вміння інтерпретувати образну систему, тропи й стилістичні фігури поетичного тексту в контексті його ідейно-художнього змісту; навчити застосовувати здобуті методологічні знання в шкільній практиці викладання української літератури.

5. Програмні компетентності та результати навчання
Інтегральна компетентність
Здатність розв'язувати складні задачі або проблеми в галузі освіти, що передбачає здійснення інновацій та проведення педагогічних досліджень і характеризується невизначеністю умов.
Загальні компетентності
ЗК-1. Здатність до застосування знань у практичних ситуаціях професійної діяльності. ЗК-2. Здатність до здійснення науково-педагогічних досліджень, розроблення проєктів та генерування нових ідей у галузі освіти. ЗК-4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу, вироблення власної дослідницької стратегії і її реалізації в професійній діяльності. ЗК-10. Здатність поважати погляди представників інших культур, цінувати різноманіття та мультикультуральність, дотримуватися гендерної рівності, зважати на права людей з особливими потребами.
Фахові (спеціальні) компетентності
ФК-1. Здатність застосовувати знання із літературознавства та мовознавства для вирішення професійних завдань, вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень. ФК-2. Здатність поглиблювати теоретичні та практичні знання з мовознавчих, літературознавчих, психолого-педагогічних дисциплін, здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визначати потреби, перспективи та наявні ресурси для професійного розвитку впродовж життя. ФК-6. Здатність використовувати сучасні методи й технології навчання української мови і літератури, володіти методикою розвитку мовленнєвої компетенції здобувачів середньої освіти. ФК-10. Здатність застосовувати на практиці знання про принципи, методи та прийоми аналізу художнього тексту. ФК-12. Здатність до усвідомлення національно-світоглядного, художньо-виховного, творчо-розвивального потенціалу української мови та літератури, вміння враховувати національні, етнічні, регіональні особливості освітнього процесу, формувати національно свідому особистість.
Програмні результати навчання
ПРН 3. Використовує сучасні методики й технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості викладання і навчання української мови й літератури, демонструє вміння практичного застосування педагогічних інновацій у професійній діяльності. ПРН 4. Здійснює науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, демонструє вміння класифікувати, упорядковувати й узагальнювати навчальний матеріал відповідно до умов навчального процесу, потреб формування ключових компетентностей здобувачів освіти. ПРН 6. Демонструє вміння використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології для пошуку, обробки й обміну інформацією у професійній діяльності, презентації власних та спільних результатів, реалізації дистанційного і змішаного навчання тощо. ПРН 7. Володіє методикою розробки освітніх проєктів, аналізує спроможність управління процесом їх упровадження, прогнозує очікувані результати.

6. Організація навчання		
Вид заняття	Загальна кількість годин	
	денна форма	заочна форма
лекції	12	—

практичні заняття / семінарські заняття	18	—
лабораторні заняття		—
самостійна робота	60	—

Тема	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	лекції	практ./сем.	лаб.	самост. робота	разом	лекції	практ./сем.	лаб.	самост. робота	разом
Тема 1. Поетичний текст як об'єкт літературознавчого аналізу: теоретико-методологічні засади 1. Специфіка лірики: суб'єктивність, ліричний герой/суб'єкт, ліричне «я». 2. Поняття «поетичний текст», «вірш», «лірика» в сучасному літературознавстві. 3. Огляд методологічних парадигм: від імпресіоністичної критики до постструктуралізму. 4. Принцип єдності змісту й форми в аналізі вірша. Регіональний компонент: Огляд літературознавчих праць науковців Прикарпаття Освітній компонент (10–12 класи): Співвіднесення теоретичних понять із чинною програмою з української літератури для старшої школи	2	2	0	10	14	—	—	—	—	—
Тема 2. Культурно-історичний та біографічний методи аналізу поетичного тексту 1. Культурно-історична школа: вірш як «документ епохи». 2. Біографічний метод: межі й ризики біографізму. 3. Контекстуальний аналіз: історичний, культурний, літературний контексти. Регіональний компонент: Можливості використання краєзнавчого матеріалу як ресурсу культурно-історичного аналізу. Освітній компонент: «Зів'яле листя» І. Франка: як біографічний метод допомагає розкрити ліричну драму збірки в шкільному форматі уроку	2	2	0	10	14	—	—	—	—	—
Тема 3. Психологічний і психоаналітичний підходи до інтерпретації лірики 1. Психологічна школа: слово-образ, внутрішня форма слова. 2. Психоаналітичний метод: архетипи, символи несвідомого. 3. Психологія творчості. Регіональний компонент: «Із секретів поетичної творчості» І. Франка Освітній компонент: Психоаналітичне читання у школі	2	2	0	10	14	—	—	—	—	—

Тема 4. Структуральний і семіотичний методи аналізу поетичного тексту 1. Структуралізм: поетична функція мови 2. Семіотика поетичного тексту: знак, код, символ. 3. Рівні структурного аналізу: фонетичний, лексичний, синтаксичний, композиційний. Регіональний компонент: Гуцульський/покутський культурний код у сучасній поезії. Освітній компонент (10–12 класи): Застосування елементів структурного аналізу при вивченні поезії шістдесятників	2	4	0	10	16	—	—	—	—	—
Тема 5. Віршознавчий аналіз: метрика, ритміка, строфіка, фоніка 1. Системи віршування: силабічна, силабо-тонічна, тонічна, верлібр. 2. Визначення розміру, стопи, ритмічних варіацій. 3. Строфіка, види рими й римування. 4. Звукопис (алітерація, асонанс) та його художня функція. Регіональний компонент: Віршознавчий аналіз фольклорно-пісенної основи гуцульської коломийки як жанрової форми, поширеної на Прикарпатті Освітній компонент: Розробка покрокового алгоритму визначення розміру вірша для шкільного уроку, ігрові/ інтерактивні методики закріплення (застосування коломийкового вірша як «упізнаваної» ритмічної моделі для учнів регіону).	2	4	0	10	16	—	—	—	—	—
Тема 6. Герменевтичний і рецептивно-естетичний методи. Методика «повільного читання». Інтертекстуальний аналіз 1. Герменевтика: розуміння й інтерпретація як діалог із текстом. 2. Рецептивна естетика: «горизонт очікування» читача. 3. Методика «повільного читання» (close reading). 4. Інтертекстуальність: цитата, алюзія, ремінісценція. Регіональний компонент: Інтертекстуальні зв'язки сучасної прикарпатської поезії з європейською та світовою літературною традицією. Освітній компонент: Методика «повільного читання» на уроках.	2	4	0	10	16	—	—	—	—	—
Разом	12	18		60	90	—	—	—	—	—

Поточний контроль

Тема заняття	Форми та методи оцінювання	ПРН	Рівень

Формою контролю є залік, який виставляється автоматично е-журналом на останньому практичному занятті за результатами накопичення балів упродовж семестру. Система оцінювання успішності передбачає три етапи контролю. Перший – це поточний контроль, який має на меті регулярно оцінювати розуміння та освоєння навчального матеріалу студентами з даного курсу. В рамках цього контролю оцінюється якість виконання практичних, творчих і пошукових завдань, які включають аудиторну і позааудиторну роботу, а також здатність усно або письмово відтворювати навчальний матеріал. Важливою частиною поточного контролю є перевірка Критерії оцінювання самостійної роботи (макс. 20 балів): виконання зазначених завдань самостійної роботи у повному обсязі, враховується творчий підхід та оригінальність вирішення завдань. Другий етап – модульний контроль, призначений для оцінки ступеня засвоєння студентами певної частини навчального матеріалу, що формує окремий навчальний модуль. Під час модульного контролю студенти виконують контрольну роботу, яка включає різноманітні тестові завдання для перевірки їхньої теоретичної підготовки та їхню здатність вирішувати практичні завдання. Третім етапом є підсумковий контроль, який включає тестову перевірку рівня засвоєння студентами теоретичного матеріалу з курсу в системі дистанційного навчання. Студенти з низьким рівнем успішності (менше 50 б.) мають право перездати певні теми під час консультацій до початку талону №2.	Демонстрація, пояснення, бесіда, дискусії, тренінги, робота над джерелами (методичні посібники, дослідження, приклади успішних проєктів), самостійна робота, метод проєктів, рольові ігри, мозковий штурм.	ПРН 3, ПРН 4, ПРН 6, ПРН 7	A–F (100–1)
Самостійна робота			
Тематика самостійних робіт	Форми та методи оцінювання	ПРН	Рівень

Зразок контрольної роботи: 1. У чому полягає відмінність структурального аналізу від культурно-історичного? 2. Виконайте віршознавчий аналіз поданого уривка за схемою: а) визначте систему віршування та розмір (стопу, кількість стоп у рядку); б) охарактеризуйте римування (спосіб рими, вид рими за наголосом); в) визначте строфічну будову; г) знайдіть приклади звукопису (алітерація/ асонанс) і поясніть їхню художню функцію. 3. Здійсніть цілісний інтерпретаційний аналіз одного поетичного твору	Дидактичні тести, практичний вид контролю, усний та письмовий контроль.	ПРН 3, ПРН 4, ПРН 6, ПРН 7	A–F (100–1)
Індивідуальні завдання			
Тематика індивідуальних завдань	Форми та методи оцінювання	ПРН	Рівень
Неформальна освіта регулюється «Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника (Редакція 3)» https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.33_2022-polozhennia-pro-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-osvity-v-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasylia-stefanyka.pdf	Проходження онлайн-курсу для неформальної освіти.	ПРН 3, ПРН 4, ПРН 6, ПРН 7	A–F (100–1)
7. Критерії оцінювання результатів навчання			
Форма підсумкового контролю	залік		
Загальна система оцінювання	Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника (https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2023/09/polozhennia-pro-orhanizatsiiu-osvitnoho-protsesu-ta-rozrobku-osnovnykh-dokumentiv-z-orhanizatsii-osvitnoho-protsesu.pdf). Кожен вид роботи оцінюється за 100-бальною шкалою. Отриманий бал в електронному журналі автоматично перераховується у підсумкову оцінку з урахуванням ваги цього виду роботи (множиться на відповідний ваговий коефіцієнт).		

Вага оцінювання форм поточного контролю	
лекції	
практичні / семінарські	50
лабораторні	
індивідуальне завдання	5
контрольна робота	25
самостійна робота	20
Вага оцінювання форми підсумкового контролю	
залік	

Шкала оцінювання	
Рівень	Критерій
A (90–100)	Здобувач вищої освіти демонструє глибокі системні знання навчального матеріалу, вільно володіє понятійним апаратом, здатний самостійно аналізувати, узагальнювати та застосовувати отримані знання у стандартних і нестандартних ситуаціях.
B (80–89)	Здобувач вищої освіти демонструє високий рівень знань навчального матеріалу, впевнено застосовує основні теоретичні положення та допускає незначні неточності.
C (70–79)	Здобувач вищої освіти загалом правильно відтворює навчальний матеріал, володіє основними знаннями та навичками, але допускає окремі помилки у застосуванні.
D (60–69)	Здобувач вищої освіти володіє базовими знаннями навчального матеріалу, відповіді є неповними, наявні суттєві неточності та труднощі у практичному застосуванні.
E (50–59)	Здобувач вищої освіти демонструє мінімально достатній рівень знань, відтворює лише окремі положення навчального матеріалу та допускає значну кількість помилок.
FX (26–49)	Здобувач вищої освіти не засвоїв значну частину навчального матеріалу, допускає грубі помилки, але має можливість повторного складання підсумкового контролю.
F (1–25)	Здобувач вищої освіти не володіє навчальним матеріалом, не здатний виконати основні завдання навчальної дисципліни та потребує повторного опанування освітнього компонента.

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність. Викладання навчальної дисципліни та взаємодія зі здобувачами грунтуються на принципах академічної доброчесності відповідно до чинних нормативних документів Карпатського національного університету імені Василя Стефаника:

- Кодекс академічної доброчесності Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2026/08/kodeks-akademichnoi-dobrochesnostii-karpatskoho-natsionalnoho-universytetu-imeni-vasylia-stefanyka.pdf)
- Кодекс честі Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2024/02/34-04-kodeksu-chesti-prykarpatskoho-natsionalnoho-universytetu-imeni-vasylia-stefanyka.pdf)
- Положення про систему забезпечення академічної доброчесності Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2024/02/34-05-polozhennia-pro-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu.pdf)
- Положення про порядок розгляду повідомлень про порушення академічної доброчесності, застосування заходів реагування та оскарження Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2023/11/34-06_2022-polozhennia-pro-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu-ta-inshym-porushenniam-akademichnoi-dobrochesnosti-1.pdf)
- Процедура забезпечення дотримання академічної доброчесності Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2024/05/pr.01.1.1-08_2024-protsedura_8_universytet.pdf)
- Положення про політику відповідального використання технологій штучного інтелекту (https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2025/09/25-022025-polozhennia-pro-polityku-vidpovidalnoho-vykorystannia-tekhnolohij-shi.pdf)

Відвідування занять. Організація освітнього процесу здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника (https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2023/09/polozhennia-pro-orhanizatsiiu-osvitnoho-protsesu-ta-rozrobku-osnovnykh-dokumentiv-z-orhanizatsii-osvitnoho-protsesu.pdf).

Неформальна освіта. Визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, здійснюється відповідно до Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника (https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2023/05/02-07.33_2022-polozhennia-pro-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-osvity-v-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasylia-stefanyka.pdf).

9. Рекомендована література

Основна література

1. Аналіз художнього тексту : практикум / Н. М. Алексеєнко, Л. В. Бутко, Н. М. Гаєвська, К. Л. Сізова; за ред. Н. М. Гаєвської. К.: Видавничополіграфічний центр "Київський університет", 2008. 124 с.

2. Вишницька Ю.В. Аналіз та інтерпретація художнього тексту. Спецкурс із зарубіжної літератури: навч.-метод. посіб. К.: Київський ун-т ім. Бориса Грінченка, 2012. 223 с.

3. Деркачова О. Між мовчанням і світом: Лірика Боглана Томенчука. Сфери буття. Дискурсус, 2019. 200 с.

4. Деркачова О.С. Світ у тексті еволюція стильових систем в українській ліриці другої половини XX ст.: Монографія. Івано-Франківськ: Типовіт, 2013. 300 с.

5. Концепція нової української школи [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://osvita.ua/doc/files/news/520/52062/new-school.pdf

6. Модельна навчальна програма інтегрованого курсу «Літератури (українська та зарубіжна). 10-12 класи. Основний рівень» для закладів загальної середньої освіти. https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2026/mnp/08/21/mnp-lit-ri.pdf

7. Derkachova O., Tytun O. Strategies for Teaching Inclusive Literature for Children in Universities. The Spaces of Inclusive Education. Brill. 2024. P. 234-246
8. Derkachova O., Ushnevych S. Use of Interactive Digital Posters as an Innovative Learning Technology in Ukrainian Higher Education (on the example of the course "Children's Literature and Methods of Teaching Literary Reading). Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian National University. 2022. N 1. P. 101-111.
9. Derkachova O. Homo pacificus in the poetry of Victoria Amelina (based on the poetry bookTestimonies). Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian National University. Philology. 2024. No. 11. P. 60–72.
10. Derkachova O. The image of the way in the poetry book "Poem from the loophole" by Maksym Kryvtsov. Прикарпатський вісник Наукового товариства імені Шевченка. Слово. 2025. No 22(81). С. 177-189.
Додаткова література
1. Derkachova O. (у співавторстві) The spiritual code of ukrainian christmas carols: the reception of the doctrine of the Incarnation and Christian values in a poetic perspective. Вісник НТШ. Слово. 2026. № 23. С. 332-343.
2. Деркачова О. Нове Розстріляне відродження всучасній українській літературі як чинник формування націо-нальної ідентичності: освітній потенціал інтегрованого курсу літератур. Науковий вісник Ужгородського університету Серія Філологія. 2026. № 1(55):61-69
Додаткові електронні ресурси
—

Викладач Деркачова Ольга Сергіївна. Доктор філологічних наук, професор кафедри української літератури